

ŽIRGO metams skirtame folkloro festivalyje-konkurse PLUNGĖJE dalyvavo visų Lietuvos etnografinių regionų atstovai

Danutė MUKIENĖ
Nuotraukos Bonifaco VENGALIO

Žemaičių tradiciniame kostiume dominuoja raudona spalva

Daugelis Žemaitijos savivaldybių kasmet ar kas du, trys metai tradicinę muziką puoselėjančius kolektyvus pakviečia į tradicinius folkloro festivalius. Plungės kultūros centras šiuo požiūriu – ne išimtis. Šiemet lapkričio 19 dieną mieste vyko trečiasis autentiško Lietuvos folkloro atlikėjų festivalis-konkursas „Sosėtėkem Plungie 2023“. Jis buvo skirtas Žirgo metams paminėti. Tokia intencija čia nebuvo atsitiktinė, nes lygiai prieš šimtą metų Plungės kunigaikščių Oginskių sodyboje Lietuvos vyriausybė įsteigė pirmąjį valstybinį žemaičių veislės arklių žirgyną, kuris pradėjo veikti tais pačiais metais. Šiam žirgynui buvo patikėta rūpintis per Pirmąjį pasaulinį karą nukentėjusia žemaitukų bei kitomis Lietuvos nacionalinėmis arklių veislėmis. Plungiškiai buvo ir vieni pagrindinių idėjos paskelbti 2023-uosius metus Žirgo metais autorių. Lietuvos Seimas jų prašymą tenkino, tokiu savo sprendimu akcentuodamas išskirtinę žirgo reikšmę Lietuvos istorijoje ir kultūroje (ypač papročiuose, tautosakoje, folklore)

Renginio vedėjai Rita ir Eugenijus Barniškiei

bei atkreipė dėmesį į žirgo simbolio svarbą Lietuvos heraldikoje, būtinybę puoselėti žirgininkystę šalyje.

Lapkričio 19 d. Plungėje vykęs folkloro festivalis-konkursas – vienas iš svarbiausių Žirgo metų

Plungės kultūros centro pastatas ir festivalio-konkurso „Sosėtėkem Plungie 2023“ dalyviai vakaronės metu

renginių šalyje. Jo nuostatuose pažymėta, kad organizatoriai siekia ne tik tinkamai paminėti Žirgo metus, bet ir skatinta atlikėjus tobulinti autentiško folkloro žanrų atlikimo įgūdžius, išlaikyti tradicinį folkloro atlikimo būdą, užtikrinti jo gyvavimą bei tęstinumą. Nebuvo užmršta ir Lietuvos folkloro ansamblių kūrybinė partnerystė, nes akivaizdu, jog tokių renginių metu jų dalyviai turi galimybę dalintis bendryste, kūrybinio džiaugsmu, pozityviomis ir motyvuojančiomis vertybinėmis nuostatomis, skatinančiomis dalyvauti folkloro ansamblių veikloje bei mokytis vieniems iš kitų. Tokie renginiai skirti ir tam, kad paskatintų vietos bendruomenę bei jos svečius domėtis Lietuvos regionų tradicine kultūra.

Šio renginio konkursiniai žanrai buvo dainuojamoji ir sakytinė tautosaka, kurioje atsispindėtų žirgo / arklio tematika.

(Nukelta į 4 p.)

Dainuoja Vilniaus mokytojų namų žemaičių folkloro ansamblis „Tyklė“ (vad. Vitalija Brazaitienė)

Vilniaus folkloro ansamblio „Labingis“ (vad. Milda Ričkutė). Prie mikrofono – šio kolektyvo pasakotoja Zita Duchovskienė

Koncertuoja Žemaičių Kalvarijos kultūros centro Platelių filialo folkloro ansamblis „Platelė“ (vad. Aivaras Alminas, Aliona Alminienė)

Festivalyje vieni šoko, dainavo, įvairius nutikimus pasakojo, kiti įdėmiai klausėsi ir negailėjo aplodismentų

Dainininkų kategorijoje varžėsi visų Lietuvos etnografinių regionų folkloro ansambliai ir autentiško folkloro atlikėjų grupės (scenoje turėjo būti ne mažiau kaip 3 atlikėjai). Vieno kolektyvo pasirodymo trukmė negalėjo viršyti 6 minučių. Per tą laiką reikėjo atlikti ne mažiau kaip du koncertinius numerius. Privalu buvo tarmiškai padainuoti autentišką liaudies dainą žirgo / arklio tema, o antrasis kūrinys galėjo būti laisvai pasirinkta autentiška liaudies daina arba šokis. Dainoms nebuvo galimas instrumentinis pritarimas, o šokio muzika turėjo būti atliekama gyvai.

Kiekvienas pasakotojas savo talentus demonstravo pateikdamas tekstą tarmiškai. Jų

pasirodymo trukmė negalėjo viršyti 4 minučių. Pasirodymo turinį sudarė vienas pasakojimas žirgo / arklio tema arba du pasakojimai, iš kurių vienas – žirgo/ arklio, o kitas – pasirinkta laisva tema. Vieni bandė įtaigiai perteikti gyvenimiškus nutikimus, kiti – pasakas ar kitus tautosakos kūrinius. Tais atvejais, kai pasakotojas buvo festivalyje-konkurse dalyvaujančio folkloro kolektyvo narys, jo pasirodymas galėjo būti įtrauktas į bendrą kolektyvo pasirodymo programą.

Konkurso nuostatuose buvo skelbiama, kad pagėdautina, jog abiejų kategorijų dalyvių programa ir apranga atitiktų atstovaujamą regioną. Renginio

Didžiuoju pasakotojų prizų apdovanota skuodiškė Dalia Zabitiienė

Folkloro kolektyvo „Platelė“ pasakotojas Sigitas Kvašinskas

Konkurso dalyvius vertino ne tik komisija, bet ir patys atlikėjai

metu visi atlikėjai džiugino tradicinių kostiumų spalvomis ir raštais, tad nesunkiai galėjai atskirti, kur čia žemaitis, aukštaitis, sūduvis, dzūkas ar Mažosios Lietuvos etnografinio regiono atstovas.

Ansamblių ir atlikėjų kategorijoje konkurso metu kūrinius atliko Rumšiškių kultūros centro folkloro ansamblis „Nedėja“ (vad. Lorita Kulakauskienė), Rumšiškių kultūros centro folkloro ansamblis „Praviena“ (vad. Ernesta Žiūkienė), Šilutės rajono Žemaičių krašto etnokultūros centro Degučių kaimo folkloro kolektyvas „Pilotė“ (vad. Adma Baltutienė), Kazlų Rūdos kultūros centro folkloro ansamblis „Sūduonia“ (vad. Daina Ciegienė), Parkruojos kultūros centro folkloro ansamblis „Verdenė“ (vad. Ramunė Petraitienė), Vilniaus miesto folkloro ansamblis „Labingis“ (vad. Milda Ričkutė), Panevėžio rajono Raguvos kultūros centro folkloro dainininkių grupė „Trys kartos“ (vadovė Kotryna Juškaitė), Klaipėdos rajono Dovilų etninės kultūros centro folkloro ansamblis „Lažupis“ (vad. Monika

(Nukelta į 6 p.)

Iš kairės: festivalio dalyvius sveikina Plungės kultūros centro direktorius Romas Matulis; skelbiami konkurso rezultatai (pirma iš dešinės – renginio šeimininkė (Plungės kultūros centro folkloro ansamblio „Gondinga“ vadovė Dalia Stasikėlienė)

Vilniaus folkloro kolektyvo „Labingis“ (vad. Milda Ričkutė) pasakotoja Zita Duchovskienė

Festivalio „Sosėtėkėm Plungie 2023“ dalyvės

Norgėlienė), Žemaičių Kalvarijos kultūros centro Platelių filialo folkloro ansamblis „Platelė“ (vad. Aivaras Alminas, Aliona Alminienė) ir Vilniaus mokytojų namų žemaičių folkloro ansamblis „Tyklė“ (vad. Vitalija Brazaitienė).

Pasakotojų scenoje sulaukta penkių. Įtaigiai per-

teikdami tekstus nudžiugino Daiva Vaitkevičienė (Rumšiškių kultūros centras), Ornella Gudavičė (Žemaičių krašto etnokultūros centro Degučių kaimo folkloro kolektyvas „Pilutė“), Zita Duchovskienė (Vilniaus folkloro ansamblis „Labingis“), Dalia Zabitiėnė (Skuodo literatų klubas „Nojus“) ir Sigitas Kvašinckas (Žemaičių Kalvarijos kultūros centro Platelių filialo folkloro ansamblis „Platelė“).

Dalyvių atliktų kūrinių meninę vertę, vietinės specifikos išlaikymą ir pajautimą, tradicinės raiškos išskirtinumą, sceninį įvaizdį ir bendrą atlikimo kokybę vertino komisija (pirmininkė etnomuzikologė dr. Loreta Sungailienė).

Festivalyje puikiai pasirodė visi kolektyvai ir tautosakos pasakotojai.

Komisija tarp pasakotojų gerusiai įvertino Skuodo literatų klubo „Nojus“ narę Dalią Zabitiėnę. Ji apdovanota festivalio-konkurso didžiuoju prizu. Laureatų diplomai įteikti Vilniaus folkloro ansamblio „Labingis“ dalyvei Zita Duchovskienei bei Žemaičių Kalvarijos kultūros centro Platelių filialo folkloro ansamblio „Platelė“ dalyviui Sigitui Kvašinckui.

Iš folkloro kolektyvų įdomiausią bei įtaigiausią programą, kurioje buvo apjungtos dainos, šokiai ir pasakojimas, parodė ir ją puikiai atliko Vilniaus folkloro ansamblis „Labingis“ (vad. Milda Ričkutė), pelnęs festi-

Prie mikrofono – konkurso vertino komisijos pirmininkė etnomuzikologė dr. Loreta Sungailienė

Konkursinio koncerto metu atlikėjus vertino, palaikė žiūrovai

valio didįjį prizą. Konkurso laureatais buvo paskelbti: Vilniaus mokytojų namų folkloro kolektyvas „Tyklė“ (vad. Vitalija Brazaitienė), Žemaičių Kalvarijos kultūros centro Platelių filialo folkloro ansamblis „Platelė“ (vad.: Aivaras Alminas ir Aliona Alminienė), Kazlų Rūdos kultūros centro folkloro ansamblis „Sūduonia“ (vad. Daina Ciegienė), Rumšiškių kultūros centro folkloro ansamblis „Praviena“ (vad. Ernesta Žiūkienė) ir Pakruojo kultūros centro folkloro ansamblis „Verdenė“ (vad. Ramunė Petraitienė). Visiems kitiems folkloro kolektyvams ir pasakotojams įteikti šio festivalio-konkurso diplomai.

Plungės kultūros centras neslepia, kad didžiuojasi rengdamas tokias didelio masto autentiško folkloro šventes. Už tai jis, ypač šios šventės sumanytojas ir šeimininkas – Plungės kultūros centro folkloro ansamblis „Gondinga“ (vad. Dalia Stasikėlienė) yra nusipelnęs ne tik pagyrimo, bet ir didžiulės pagarbos.